

Svatý Mikuláš

O sv. Mikuláši víme, že se narodil někdy v roce 260 n. l. ve městě Patras (dnes jižní Turecko). Po rodičích zdědil značný majetek, ten však rozdělil chudým. R. 300 se stal biskupem v Myře, ale za vlády císaře Diokleciána, kdy byli v celé římské říši pronásledováni křesťané, byl i sv. Mikuláš uvězněn a poslán do vyhnanství. Když v r. 313 povolil císař Konstantin křesťanství, sv. Mikuláš byl propuštěn a opět mohl zastávat biskupský úřad. Zemřel 6.12. mezi lety 345- 352 v Myře, ve věku kolem devadesáti let. V roce 1087 byly jeho ostatky převezeny do Bari, aby byly ochráněny před muslimy – dodnes jsou uloženy právě v Bari, v kryptě kostela San Nicola na Lungomare Imperatore Augusto.

Svatomikulášský kult se objevuje již v polovině 7. století, ještě před uložením Mikulášových ostatků v Bari. Jeho významnou šířitelkou se pak v 10. století, manželka císaře Oty II., byzantská princezna Theofana. Největší zásluhu na rozšíření kultu měli normanští mořeplavci, kteří jej přijali za svého patrona. Tak se úcta ke světci objevila ve Francii, ve 12. století v Německu ve 13. a ve 14. století i v českých zemích.

O sv. Mikuláši existuje celá řada legend a příběhů. Za svého života se ujímal sirotků, vdov a pronásledovaných lidí. Povědomí o jeho štedrosti vychází z legendy o obdarování tří dcer zadluženého otce, kterým hrozilo, že se z nich stanou prostitutky. Když se o tom sv. Mikuláš dozvěděl, vrazil otevřeným oknem po tři noci do ložnice dívek měšce peněz a tak je zachránil.

Obyvatelům Myry pomohl Mikuláš v době hladomoru tím, že zázračně rozmnožil bochníky chleba (proto je patronem pekařů). Za svého pobytu v Bari údajně zachránil životy několika námořníků, a proto je s atributem kotvy uctíván jako patron námořníků i obchodníků. Svátek sv. Mikuláše 6.12. se od středověku spojoval s vírou v bohatství, proto obchodníci uzavírali toho dne rádi složité obchody.

Lidové tradice kolem osobnosti sv. Mikuláše jsou rozšířené a oblíbené. Způsob mikulášského obdarování (za okno, do komína, do střevíce, do punčochy atd.) zřejmě pochází z legendy o obdarování tří dcer zadluženého otce.

Sv. Mikuláš (St. Nicolaus, odvozeně Santa Claus) naděluje dětem dárky o Vánocích v Anglii, USA, Švédsku a v dalších zemích. V české tradici se oslava odbývala vždy v předvečer světce svátku, tedy 5.12. Tato tradice u nás existuje již od středověku, kdy mikulášské maškary obcházely domácnosti. Až později se tato tradice změnila v nadílku dětem.

Obyvatelé Bari slaví svůj svátek v den přenesení ostatků, tj. 8.května, kdy se ve městě konají slavnosti na moři a lidé plují na člunech ke světce soše. V Čechách je sv. Mikuláši zasvěceno 124 chrámů, z nichž nejznámější je kostel sv. Mikuláše na Malé Straně v Praze, vrcholná stavba českého baroka.

